

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 18 september 2014

Ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting 2015 CDA

Op verzoek van het CDA

CPB Notitie

Aan: Tweede Kamerfractie CDA

Centraal Planbureau

Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070)3383 380
I www.cpb.nl

Contactpersoon

Wim Suyker
Krista Hoekstra
Kenny Martens

Datum: 18 september 2014

Betreft: Ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting CDA

Het CDA buigt in zijn tegenbegroting voor 2015 per saldo 0,3 mld euro om, met name op sociale zekerheid. Het CDA trekt extra geld uit voor met name defensie en bereikbaarheid. De partij verlicht de EMU-relevante lasten voor bedrijven en gezinnen met 1,6 mld euro. De lasten op inkomen en arbeid en vermogen en winst worden verlaagd. Het CDA verslechtert in zijn tegenbegroting het EMU-saldo in 2015 ex ante met 1,3 mld euro ten opzichte van de Macro Economische Verkenning (MEV).

1 Inleiding

Het CPB heeft op verzoek van het CDA de ex-ante budgettaire effecten in 2015 van een aantal wijzigingsvoorstellen voor de begroting 2015 gezien. De door het CPB gehonoreerde maatregelen worden in deze notitie gepresenteerd. Uitgangspunt vormen de kabinetsvoorstellen in de Miljoenennota 2015, zoals deze door het CPB in de Macro Economische Verkenning 2015 zijn verwerkt.¹

Wijzigingsvoorstellen in de tegenbegroting worden afgezet tegen het huidige voorgenomen beleid. Het terugdraaien van een ombuiging van het kabinet betekent daarom een intensivering. Deze notitie presenteert zoals gebruikelijk alleen de ex-ante budgettaire effecten voor 2015.² Voor berekeningen van de korte termijn macro-economische en koopkrachteffecten ontbreekt de tijd. De rapportage richt zich op maatregelen met een budgettair beslag van minimaal 100 mln euro in 2015.³

¹ Zie de bijlage bij hoofdstuk 3 in CPB, 2014, *Macro Economische Verkenning 2015* ([link](#)).

² Directe in- en uitverdieneffecten via de belastingen worden in de doorrekening dus niet meegenomen. Deze kunnen in de praktijk substantieel zijn. Zo zal het verhogen van lerarsalarissen minder geld kosten dan het ex-ante bedrag, omdat leraren dan meer belasting betalen.

³ Deze numerieke ondergrens is evenals bij de doorrekening van de verkiezingsprogramma's ingesteld om de doorrekening binnen een korte periode mogelijk te maken, zie p. 2 in CPB, 2013, *Vernieuwing doorrekening verkiezingsprogramma's: Evaluatie 'Keuzes in Kaart 2013-2017'*, CPB Notitie, 26 november 2013. ([link](#))

Een tegenbegroting bestaat uit een aantal wijzigingsvoorstellen op de plannen van het kabinet voor het komend begrotingsjaar. Een onderdeel van de beoordeling in de voorliggende analyse is de toets of maatregelen een budgettaire opbrengst hebben in 2015. Voorstellen die vanaf het hoofdbesluitvormingsmoment van het kabinet in het voorjaar niet meer ingevoerd kunnen worden in 2015, zijn niet meegenomen in de analyse.⁴ Maatregelen die wel uitvoerbaar zijn bij een begin aan de voorbereiding in het voorjaar, maar niet bij een begin aan de voorbereiding in september, zijn in de tabellen met een asterisk (*) aangegeven.

2 Wijzigingsvoorstellen

Deze paragraaf geeft een gedetailleerd overzicht van de door het CDA voorgestelde maatregelen en hun effecten op de overheidsfinanciën. De bedragen zijn ex ante, in prijzen 2014 en betreffen allemaal afwijkingen ten opzichte van het basispad zoals weergegeven in de MEV 2015.⁵ Maatregelen die kabinetsbeleid terugdraaien zijn te herkennen aan de benaming 'Terugdraaien: ...'.⁶

2.1 Uitgaven

Het CDA buigt per saldo 0,3 mld euro om op de collectieve uitgaven. Tabel 1 geeft een overzicht.

Veiligheid

- Het CDA verhoogt de uitgaven aan veiligheid met 0,1 mld euro. Dit betreft extra uitgaven aan politie, het Openbaar Ministerie, de MIVD en de AIVD. (CDA_059)

Defensie

- Het CDA verhoogt de uitgaven aan defensie met 0,3 mld euro. (CDA_041)

Bereikbaarheid

- Het CDA intensificeert 0,2 mld euro in de aanleg van wegen. (CDA_045)

⁴ Uitvoerbaar betekent dat het wijzigingsvoorstel niet strijdig is met juridische verplichtingen of internationale afspraken, het wetgevingsproces tijdig kan worden afgerond en de uitvoeringsorganisatie de noodzakelijke aanpassingen op tijd kan afronden. Voorbeelden van maatregelen die op korte termijn niet meer haalbaar zijn: invoering van nieuwe belastingen, complexe aanpassingen zoals nieuwe afbouw- of aftoppingsgrenzen, stelselwijzigingen en voorstellen waarvoor een lang wetgevingstraject nodig is.

⁵ Bedragen in tabellen lijken soms niet precies op te tellen. Dit heeft te maken met afronding op 0,1 mld euro.

⁶ Voor deze maatregelen wordt niet de ondergrens van 100 mln euro gehanteerd, omdat de budgettaire beslagen reeds bekend zijn.

Zorg

- Het CDA voert een eigen betaling in van 25 euro voor een bezoek aan de algemene huisartsenpost en voor een eerste bezoek aan een polikliniek of spoedeisende eerste hulp. De opbrengst is 0,3 mld euro. (CDA_037)
- Het CDA verhoogt de WMO-rijksbijdrage aan gemeenten met 0,2 mld euro. (CDA_062)
- Het CDA verlaagt het eigen risico in de Zvw naar 360 euro. Dit is een intensivering van de collectieve Zvw-uitgaven van 0,1 mld euro. (CDA_100)
- Het CDA stelt geen geld ter beschikking om de medisch specialisten te compenseren voor verlies aan goodwill bij overgang naar loondienst. Dit is een besparing van 0,1 mld euro op de begrotingsgefinancierde zorg. Deze maatregel strookt niet met de afspraken in het hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg⁷, desondanks is ermee gerekend dat de Zvw-uitgaven onder het afgesproken plafond kunnen worden gehouden, desnoods met inzet van het MBI. (CDA_127)
- Het CDA verhoogt de rijksbijdrage aan gemeenten met 0,1 mld euro met het oog op het uitbreiden van de maatwerkvoorziening chronisch zieken. (CDA_060)

Sociale zekerheid

- Het CDA verhoogt de kinderbijslag voor 0-12 jarigen. Hiervoor wordt 0,3 mld euro uitgetrokken. (CDA_054)
- CDA bezuinigt 0,2 mld euro op de zorgtoeslag door het normpercentage voor alleenstaanden te verhogen. (CDA_089)
- Het bevriezen van de uitkeringen (exclusief AOW) levert een bezuiniging op van 0,2 mld euro. (CDA_029)
- CDA schrapt het resterende budget voor sectorplannen. Hiermee wordt 0,2 mld euro vrijgemaakt in 2015. (CDA_026)
- Het CDA buigt 0,1 mld euro om op de huurtoeslag. (CDA_005)
- Het CDA draait de intensivering van de huurtoeslag terug. Dit is een ombuiging van 0,03 mld euro. (CDA_129)

Overdrachten aan bedrijven

- Het CDA buigt 0,1 mld euro om op het gebied van subsidies. Het betreft een algemene subsidietaakstelling en gaat daarmee niet alleen om subsidies naar bedrijven, maar ook om subsidies naar bijvoorbeeld het maatschappelijke middenveld. (CDA_114)
- Het CDA draait de intensivering in het Toekomstfonds terug. Dit is een ombuiging van 0,05 mld euro. (CDA_128)

Internationale samenwerking

- Het CDA buigt 0,2 mld euro om op het revolverend *Dutch Good Growth Fund*. Dit verlaagt de uitgaven aan ontwikkelingssamenwerking. (CDA_011)

⁷ Zie voor het hoofdlijnenakkoord (onderhandelaarsresultaat) medisch specialistische zorg deze [link](#).

Overige uitgaven

- Het CDA wil de bijdrage aan de Publieke Omroep afschaffen. In 2015 levert dit een besparing op van 0,2 mld euro. Na 2015 neemt deze besparing toe. (CDA_020)

Tabel 2.1 Uitgaven in 2015, ex ante, mld euro

Maatregel(a)	Bedrag
Arbeidsvoorwaarden collectieve sector	0,0
Openbaar bestuur	0,0
Veiligheid	0,1
Intensivering veiligheid (CDA_059)	0,1
Defensie	0,3
Intensivering defensie (CDA_041)	0,3
Bereikbaarheid	0,2
Intensivering in infrastructuur (CDA_045)	0,2
Milieu	0,0
Onderwijs	0,0
Zorg	0,1
Introductie Eigen bijdrage Huisartsenpost, SEH, 1e Polibezoek (CDA_037)	-0,3 *
Intensivering WMO (CDA_062)	0,2
Eigen risico van 360 euro per persoon (CDA_100)	0,1 *
Geen compensatie medisch specialisten bij overgang naar loondienst (CDA_127)	-0,1
Maatwerkvoorziening chronisch zieken (CDA_060)	0,1
Sociale zekerheid	-0,4
Verhogen kinderbijslag (CDA_054)	0,3
Normpercentage alleenstaanden zorgtoeslag (CDA_089)	-0,2
Bevriezen uitkeringen 2015 met uitzondering van AOW (CDA_029)	-0,2
Verminderen sectorplannen 2015 (CDA_026)	-0,2
Ombuiging huurtoeslag (CDA_005)	-0,1
Terugdraaien: intensivering huurtoeslag (CDA_129)	-0,03
Overdrachten aan bedrijven	-0,2
Taakstelling subsidies (CDA_114)	-0,1
Terugdraaien: intensivering toekomstfonds (CDA_128)	-0,05
Internationale samenwerking	-0,2
Ombuiging ontwikkelingssamenwerking: revolverend fonds (CDA_011)	-0,2
Uitgaven overig	-0,2
Afschaffen bijdrage Publieke Omroep (CDA_020)	-0,2
Totaal	-0,3

(a) (-) betekent EMU-saldo verbeterend, (+) betekent EMU-saldo verslechterend.
* betekent dat maatregel wel uitvoerbaar is bij een begin aan de voorbereiding in het voorjaar maar niet meer vanaf september.

2.2 Lasten

Het CDA verlicht de EMU-relevante lasten netto met 1,6 mld euro. Tabel 2 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen van het CDA. Het gaat hier om de beleidsmatige lastenontwikkeling op EMU-basis (blo). De verlichting is de resultante van een lastenverlichting van 0,7 mld euro voor bedrijven en een lastenverlichting van 1,0 mld euro voor gezinnen. De niet-EMU-relevante lasten worden verzwaard met 0,1 mld euro (zie Tabel 3).

Inkomen en arbeid

- Het tarief in de tweede schijf wordt verlaagd naar 39%. Dat is een lastenverlichting van 2,2 mld euro. (CDA_102)
- Het CDA verlaagt de algemene heffingskorting met 125 euro. Dit is een lastenverzwaring van 1,5 mld euro. (CDA_122)
- Het tarief in de eerste schijf wordt verlaagd naar 36,25%. Dit is een lastenverlichting van 0,5 mld euro. (CDA_101)
- Het CDA verlaagt de AOF-premie voor werkgevers met 0,3 mld. (CDA_094)
- Het CDA beperkt de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Dit is een lastenverzwaring van 0,3 mld euro. (CDA_120)
- Het CDA verhoogt de pensioenopbouw in het Witteveen kader tot 1,95%. Dit betekent een lastenverlichting van 0,3 mld euro. (CDA_056)

Vermogen en winst

- Het CDA draait de voorgenomen verhoging van de verhuurdersheffing in 2015 terug. Dit is een lastenverlichting van 0,2 mld euro. (CDA_063)

Milieu

- Het CDA beperkt de fiscale voordelen van milieuvriendelijke auto's in de bijtelling. Dit is een lastenverzwaring van 0,3 mld euro. (CDA_123)
- Het CDA draait de recente verhoging van de accijnzen op diesel en LPG terug. Dit is een lastenverlichting van 0,3 mld euro. (CDA_046)

Tabel 2 EMU-relevante lastenmutaties in 2015, ex ante, mld euro

Maatregel(a)	Bedrag
Inkomen en arbeid	-1,4
Verlaging tarief tweede schijf (CDA_102)	-2,2
Algemene heffingskorting verlagen (CDA_122)	1,5
Verlaging tarief eerste schijf (CDA_101)	-0,5
Verlaging AOF-premie (CDA_094)	-0,3
Beperken inkomensafhankelijke combinatiekorting (CDA_120)	0,3
Correctie Witteveenkader naar 1,95% (CDA_056)	-0,3
Vermogen en winst	-0,2
Terugdraaien verhoging verhuurdersheffing 2015 (CDA_063)	-0,2 *
Milieu	0,0
Beperken fiscale voordelen milieuvriendelijke auto's (CDA_123)	0,3
Terugdraaien accijnsverhoging diesel en LPG (CDA_046)	-0,3
Overig	0,0
Totaal lastenmaatregelen (blo)	-1,6
w.v. gezinnen	-1,0
bedrijven	-0,7

(a) (-) betekent EMU-saldo verslechterend, (+) betekent EMU-saldo verbeterend,
 * betekent dat maatregel wel uitvoerbaar is bij een begin aan de voorbereiding in het voorjaar maar niet meer vanaf september.

Niet-EMU-lastenontwikkeling

De niet-EMU-lasten stijgen netto met 0,1 mld euro in 2015. De niet-EMU-lasten kunnen worden gezien als correctie op de lastenontwikkeling in 2015 op EMU-basis om tot de lastenontwikkeling te komen, zoals die door gezinnen en bedrijven wordt ervaren.

- De EMU-relevante lastenverlichting van de verhoging van de pensioenopbouw van 0,3 mld euro omvat een tijdelijk effect van 0,1 mld euro. De verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van pensioenpremies leidt op korte termijn tot een daling van de belastingopbrengsten. Op de lange termijn staan daar echter hogere belastingopbrengsten tegenover, doordat ook de belastbare pensioenuitkeringen hoger worden. Na correctie van de EMU-relevante lasten voor intertemporele schuiven, resulteert de microlastenontwikkeling over de gehele levensduur. (CDA_056)

Tabel 3 Niet EMU-relevante lastenmutaties in 2015, ex ante, mld euro

Maatregel(a)	Bedrag
Correctie Witteveenkader naar 1,95% (CDA_056)	0,1
Totaal niet-EMU-lastenontwikkeling	0,1

(a) (-) betekent lastenverlichting, (+) betekent lastenverzwaring.

3 Ex-ante effect EMU-saldo

De wijzigingsvoorstellen van het CDA impliceren 1,6 mld euro aan ombuigingen op de collectieve uitgaven. Hiertegenover staan 1,3 mld euro aan intensiveringen. Daarnaast dalen de EMU-relevante lasten met 1,6 mld euro.

Tabel 4 Ex-ante effecten op EMU-saldo

	mld euro	% bbp
Uitgaven (a)	0,3	
EMU-relevante lasten	-1,6	
Ex-ante effect op EMU-saldo	-1,3	-0,2

(a) (-) betekent EMU-saldo verslechterend, (+) betekent EMU-saldo verbeterend.

In de Macro Economische Verkenning 2015, waarin de kabinetsvoorstellen uit de Miljoenennota zijn verwerkt, is een EMU-saldo van -2,2% bbp gerapporteerd voor 2015. Ex ante leiden de voorstellen van het CDA tot een verslechtering van dit saldo met afgerond 1,3 mld euro, ofwel 0,2% bbp. Het ex-post effect op het saldo, dus inclusief in- of uitverdieneffecten als gevolg van de macro-economische doorwerking van de maatregelen, is niet berekend.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

September 2014